

**Nota de fundamentare
la proiectul de hotărâre a Guvernului**

**cu privire la aprobarea Regulamentului de recunoaștere și echivalare în scop
academic și profesional general a actelor de studii și calificărilor obținute în străinătate**

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului de recunoaștere și echivalare în scop academic și profesional general a actelor de studii și a calificărilor obținute în străinătate (în continuare – proiect de hotărâre) a fost elaborat de Ministerul Educației și Cercetării în comun cu membrii Grupului de lucru instituit prin ordinul ministrului educației și cercetării nr. 1956/2025, reprezentanți ai autorităților publice centrale, autorități publice, organizații neguvernamentale, instituții de învățământ, dintre care: Biroul politici de reintegrare, Biroul pentru integrare europeană și Biroul relații cu diaspora, Cancelaria de Stat; Ministerul Afacerilor Externe; Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”; Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”; Colegiul „Alexei Mateevici”; Universitatea de Stat din Moldova; Universitatea Tehnică a Moldovei; Universitatea Liberă din Moldova; Centrul Național Anticorupție; Asociația Promo-LEX, Programul „Drepturile Omului”.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ

2.1 Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Elaborarea proiectului a fost condiționată de asigurarea conformității cadrului normativ în domeniul recunoașterii actelor de studii și a calificărilor obținute în străinătate, la normele actuale europene în domeniul recunoașterii, promovate pe larg în politicile de dezvoltare a Spațiului Unic European al Educației, la care Republica Moldova este parte, ca elemente inerente pentru promovarea învățării pe tot parcursul vieții fără bariere, echitabilă și inclusivă pentru toți, precum și în politicile de asigurare a angajabilității, dar și în vederea realizării angajamentelor Republicii Moldova prin aderarea la Convenția Globală pentru recunoașterea calificărilor din învățământul superior, adoptată la Paris la 25 noiembrie 2019 (Legea nr. LP 294 din 19.10.2023) și la alte tratate internaționale la care Republica Moldova este parte.

În contextul statutului Republicii Moldova în calitate de țară-candidat în UE, proiectul de hotărâre este elaborat în vederea realizării obiectivului strategic fixat în politica de dezvoltare a sectorului educației, de racordare la standardele și valorile europene în domeniul recunoașterii calificărilor pentru asigurarea liberei circulații a cetățenilor în spațiul Uniunii Europene și este prevăzută în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin HG nr. 306/2025, Cluster 3. Competitivitatea și creșterea favorabilă incluziunii, Capitolul 26. Educație și cultură, Anexa A, poz. 16, cu termenul de realizare martie 2026.

De asemenea, actul normativ contribuie la atingerea obiectivelor stabilite în o serie de documente de politici naționale conexe: Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” de formare a capitalului uman și social robust prin asigurarea permeabilității calificărilor, promovarea progresului educațional și profesional pe tot parcursul vieții, flexibilizarea mecanismelor de acces la sistemul de calificări, evaluarea și recunoașterea calificărilor obținute în diferite contexte; Planul Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului; Programul Național pentru Ocuparea Forței de Muncă 2022-2026; Programul Național de stimulare a veniturilor și facilitare a reintegrării cetățenilor Republicii Moldova implicați în procesul de migrație pentru anii 2022-2026; Programul privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2026-2030.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În contextul asocierii Republicii Moldova la Spațiul Unic European al Educației și Formării, unul din obiectivele cărui este facilitarea liberei circulații a cetățenilor în spațiul UE, se impune necesitatea intervenției în cadrul normativ în domeniul recunoașterii actelor de studii și a calificărilor profesionale obținute în străinătate la noile recomandări ale Comisiei și Consiliului privind recunoașterea actelor de studii și a calificărilor, asigurarea comparabilității și portabilității calificărilor/ competențelor/ rezultatelor învățării obținute în diferite contexte, recunoașterii învățării anterioare pentru asigurarea accesului la învățarea pe parcursul întregii vieți, în vederea facilitării mobilității academice și profesionale, respectiv, facilitării inserției sociale a cetățenilor.

În context, proiectul de hotărâre este elaborat în vederea alinierii cadrului normativ privind recunoașterea la prevederile tratatelor internaționale în domeniu la care Republica Moldova este parte, inclusiv, la prevederile Convenției Globale pentru recunoașterea calificărilor din învățământul superior, adoptată la Paris la 25 noiembrie 2019, la care Moldova a aderat în 2023 (Legea nr. LP 294/2023), care a completat convențiile regionale UNESCO privind recunoașterea calificărilor din învățământul superior, inclusiv Convenția de la Lisabona/1997 (pentru regiunea Europa), ratificată de Republica Moldova în 1999.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul are drept scop asigurarea conformității normelor naționale în domeniul recunoașterii și echivalării actelor de studii și calificărilor obținute în străinătate la normele europene și internaționale privind recunoașterea studiilor și a calificărilor prevăzute de Convenția UNESCO privind recunoașterea calificărilor din învățământul superior de la Lisabona/1997 (pentru regiunea Europa), ratificată de Republica Moldova în anul 1999, cu textele subsidiare și Convenția Globală pentru recunoașterea calificărilor din învățământul superior, adoptată la Paris la 25 noiembrie 2019, la care Moldova a aderat în 2023 (Legea nr. LP 294 din 19.10.2023) și care a completat Convenția de la Lisabona și alte convenții regionale cu noi prevederi privind recunoașterea, în contextul modernizării politicilor educaționale.

De asemenea proiectul de hotărâre vine să asigure implementarea obligațiilor generale stabilite de actele UE cu referire la recunoașterea calificărilor și a competențelor obținute în diverse sisteme educaționale și diferite contexte de învățare, în vederea facilitării mobilității academice și profesionale la nivel european/internațional: prevederile Recomandării Consiliului din 22 mai 2017 privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și de abrogare a Recomandării Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 189/15, din 15 iunie 2017; Recomandării Consiliului din 26 noiembrie 2018 privind promovarea recunoașterii reciproce automate a calificărilor dobândite în cadrul învățământului superior și a celor dobândite ca urmare a absolvirii unui ciclu secundar superior de învățământ și formare, precum și a rezultatelor perioadelor de învățare efectuate în străinătate, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 444/1, din 10 decembrie 2018; Recomandarea Consiliului din 26 noiembrie 2018 privind promovarea recunoașterii reciproce automate a calificărilor obținute în cadrul învățământului superior și a celor dobândite ca urmare a absolvirii unui ciclu secundar superior de învățământ și formare, precum și a rezultatelor perioadelor de învățare petrecute în străinătate (2018/c 444/01), Concluziile Consiliului privind măsurile suplimentare necesare pentru ca recunoașterea reciprocă automată în domeniul educației și al formării să devină o realitate (2023/C 185/10).

Au fost considerate și prevederile documentelor europene conexe privind formarea calificărilor în învățământul superior, mobilitatea academică și profesională, recunoașterea calificărilor în scopuri academice și profesionale: Recomandarea Consiliului privind crearea de punți pentru o cooperare europeană eficientă în domeniul învățământului superior (2022/0008(NLE)); Rezoluția Consiliului din 6

iuinie 1974 privind recunoașterea reciprocă a diplomelor, certificatelor și altor dovezi de calificare (31974Y0820(01) (OJ C 98, 20.8.1974, p. 1–1), ș.a.

Proiectul de hotărâre, prin asigurarea conformității la prevederile actelor susmenționate ale UE/UNESCO, asigură realizarea următoarelor obiective:

1. facilitarea/eficientizarea procesului de recunoaștere a actelor de studii și a calificărilor obținute în obținute în străinătate;
2. asigurarea coerenței europene și internaționale în procesele de recunoaștere și echivalare;
3. recunoașterea automată a actelor de studii care permit accesul la următorul nivel de studii;
4. asigurarea calității, transparenței și credibilității procesului de recunoaștere a calificărilor profesionale prin alinierea acestuia la normele europene/internaționale;
5. asigurarea portabilității calificărilor cetățenilor obținute în diferite contexte de învățare;
6. sporirea angajabilității, facilitarea mobilității academice și profesionale, facilitarea integrării sociale a cetățenilor;
7. modernizarea sistemului de educație și de formare;
8. promovarea și consolidarea cooperării internaționale în învățământul superior;
9. recunoașterea accesibilă și echitabilă a calificărilor ca drept universal la educație și crearea oportunităților pentru învățarea și formarea profesională pe tot parcursul vieții.

Elementele noi promovate de proiectul de hotărâre:

1. asigurarea dimensiunii europene și internaționale prin compatibilizarea și actualizarea periodică a instrumentelor aplicate în procesul de recunoaștere cu cele aplicate la nivel european/internațional;
2. recunoașterea automată a actelor de studii din învățământul general, obținute în străinătate, pentru asigurarea accesului la următorul nivel de studii;
3. recunoașterea parțială a unei calificări complete obținute în străinătate, care nu poate fi în întregime recunoscută din cauza diferențelor substanțiale de formare;
4. recunoașterea studiilor parțiale pentru valorificarea dobândirii semnificative de cunoștințe, abilități și competențe;
5. recunoașterea învățării anterioare: experiențe, cunoștințe, abilități pe care o persoană le-a dobândit ca rezultat al învățării anterioare;
6. recunoașterea actelor de studii și a calificărilor obținute în baza programelor transfrontaliere organizate în comun de instituții de învățământ superior acreditate din Republica Moldova și din străinătate;
7. promovarea recunoașterii perioadelor de studii și a calificărilor refugiaților și a persoanelor strămutate;
8. posibilitatea aplicării pentru Pașaportul European al Calificărilor pentru Refugiați (EQPR), care se eliberează în limba engleză sub egida Consiliului Europei, pentru persoanele care beneficiază de protecție internațională pe teritoriul Republicii Moldova și care nu pot face dovada actelor de studii sau a calificărilor;
9. definiții pentru interpretarea corectă noțiunilor noi.

Avantajele pe care le oferă prezentul act normativ:

persoanelor: recunoașterea actelor de studii, calificărilor complete și parțiale, rezultatelor învățării obținute în diferite contexte, a rezultatelor învățării și experienței anterioare, va facilita accesul la continuarea studiilor, la formarea profesională continuă, la angajare, respectiv va facilita inserția socială a cetățenilor;

furnizorilor de educație și formare: sporirea încrederii din partea publicului larg în calitatea formării calificărilor; internaționalizarea învățământului superior, posibilitatea atragerii viitorilor potențiali studenți, inclusiv absolvenți ai diverselor sisteme naționale de educație din spațiul european/internațional, modernizarea sistemului de învățământ;

<p><i>angajatorilor</i>: recunoașterea calificărilor profesionale, în baza unor criterii clare/armonizate la nivel regional/internațional, va spori încrederea în calitatea formării calificărilor, în competențele profesionale achiziționate de titularii calificărilor, ceea ce va duce la sporirea angajabilității, la micșorarea exodului de cadre calificate din țară.</p>
<p>3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare</p>
<p>Nu este aplicabil</p>
<p>4. Analiza impactului de reglementare</p>
<p>4.1. Impactul asupra sectorului public</p>
<p>Impactul asupra sectorului public este reprezentat de: eficientizarea procesului de recunoaștere, de asigurarea calității, transparenței și credibilității procesului de recunoaștere prin alinierea acestuia la normele europene/internaționale, de facilitarea mobilității academice și profesionale și integrării sociale a cetățenilor, ceea ce va contribui la micșorarea exodului de cadre calificate din țară, va duce la sporirea angajabilității, va contribui la atragerea cadrelor calificate din străinătate, ceea ce, respectiv, va avea impact direct asupra dezvoltării sectoarelor economiei naționale.</p>
<p>4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative</p>
<p>Implementarea prezentului proiect va atrage costuri din cadrul bugetului de stat, care au fost estimate și apreciate în procesul de promovare a Legii 322/2025. Prezentul proiect nu prevede costuri suplimentare și nu excede prevederile legale publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p>
<p>4.3. Impactul asupra sectorului privat</p>
<p>Prezentul proiect nu impune noi sarcini administrative profesioniștilor sau beneficiarilor de servicii profesionale.</p>
<p>4.4. Impactul social</p>
<p>Actul normativ prin compatibilizarea și actualizarea instrumentelor aplicate la nivel național în procesul de recunoaștere cu cele aplicate la nivel european/internațional, în contextul asocierii la UE, va facilita libera circulație a cetățenilor în spațiul european, în scopuri academice și profesionale, va contribui la facilitarea accesului la continuarea studiilor sau la activități profesionale pe teritoriul Republicii Moldova în baza actelor de studii și calificărilor obținute în străinătate.</p>
<p>4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal</p>
<p>Nu este aplicabil</p>
<p>4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen</p>
<p>Proiectul nu prezintă riscul de discriminare după criteriile de gen, aparență etnică, etc.</p>
<p>4.5. Impactul asupra mediului</p>
<p>Nu este aplicabil</p>
<p>4.6. Alte impacturi și informații relevante</p>
<p>Nu este aplicabil</p>

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Prezentul proiect de act normativ se aliniază la prevederile Convenției Globale pentru recunoașterea calificărilor din învățământul superior, adoptată la Paris la 25 noiembrie 2019, la care Moldova a aderat în 2023 (Legea nr. LP 294 din 19.10.2023) și care a completat convențiile regionale UNESCO privind recunoașterea calificărilor din învățământul superior, inclusiv Convenția de la Lisabona/1997 (pentru regiunea Europa), ratificată de Republica Moldova în anul 1999, cu textele subsidiare și alte recomandări UE privind recunoașterea calificărilor obținute în diferite contexte.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

La intrarea în vigoare a prezentului act normativ, prevederile acestuia trebuie respectate în cazul aprobării unui act normativ cu privire la reglementarea recunoașterii actelor de studii și a calificărilor profesionale obținute în străinătate, sau de modificare a unui act normativ privind recunoașterea aflat în vigoare. Ministerul Educației și Cercetării și autoritățile publice centrale/agențiile care vor avea atribuția de recunoaștere a calificărilor profesionale specifice sectorului gestionat al economiei naționale, în elaborarea cadrului normativ relevant se vor ghida de prevederile prezentului act normativ.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În vederea respectării prevederilor art. 9 al Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost plasat pe 15.09.2023 la transparență, pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării www.mec.gov.md, compartimentul Transparență decizională și pe pagina guvernamentală www.particip.md:
<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-hotararii-guvernului-cu-privire-la-apr/15140>

În conformitate cu prevederile art. 32 al Legii 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de hotărâre va fi supus avizării și consultării publice.

7. Concluziile expertizelor

În conformitate cu prevederile art. 32, 35 și 36 ale Legii 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul va fi supus expertizelor juridice, anticorupție și de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul se încorporează în cadrul normativ în vigoare și va necesita elaborarea/actualizarea actelor normative subsecvente metodologiile privind recunoașterea studiilor parțiale realizate în străinătate, aprobate prin ordinul ministrului educației și cercetării.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prezentului act normativ va fi pus în sarcina Ministrului Educației și Cercetării și autorităților publice centrale/agenții care au atribuția de recunoaștere a calificărilor specifice sectoriale în scopuri de angajare.